

CEL PROJEKTU

Projekt badawczy „Prawnokarne i kryminologiczne uwarunkowania przestępczości kobiet. Struktura, specyfika, tendencje” ma na celu wyjaśnienie następujących zagadnień:

1. Dlaczego kobiety popełniają przestępstwa (przyczyny i motywy przestępczości)?
2. Jakie przestępstwa (w sensie ciężaru: występki, czy zbrodnie; jakie rodzaje) popełniają kobiety?
3. Jak często zachowania kryminogenne występują u kobiet? (określenie ilości przestępstw)
4. Jakie kobiety (wiek, poziom wykształcenia, stan cywilny, sytuacja osobista, stan majątkowy) popełniają przestępstwa?
5. Jak przestępstwa popełniają kobiety? (sposób popełnienia)

Wedle jednego z popularnych poglądów uważa się, że kobiety ze względu na przypisywane im cechy charakteru (łagodność, delikatność, skromność, pracowitość) w ogóle nie są zdolne do agresji, wedle innej koncepcji, nawet jeśli kobieta przekroczy normy prawne, to czyni tak tylko w wyjątkowych przypadkach, stąd wśród przestępstw kobiecych wskazuje się jedynie dzieciobójstwo oraz zabójstwo „prześladującego” partnera, co jest zdecydowanym zawężaniem postrzegania przedstawionego zjawiska. Stąd też podjęcie badań w projekcie ma umożliwić rozstrzygnięcie określonych wątpliwości poprzez wyznaczenie rzeczywistych (a nie jedynie stereotypowych) trendów i stworzenie interesującej charakterystyki kryminogennej aktywności kobiet – sprawczyń.

BADANIA REALIZOWANE W PROJEKCIE

W projekcie przewidziano następujące zadania badawcze:

- kwerendy biblioteczne (w Polsce i w Europie Zachodniej: Francja, Włochy, Wielka Brytania),
- analiza i merytoryczne opracowanie zgromadzonych materiałów obcojęzycznych,
- realizacja badań aktowych (analiza rodzaju i rozpiętości sankcji karnych stosowanych wobec kobiet),
- opracowanie monografii dotyczącej kryminologicznych aspektów przestępczości kobiet (z udziałem innych autorów),
- badania statystyczne w Ministerstwie Sprawiedliwości,
- opracowanie wyników badań statystycznych,
- kompleksowe opracowanie uzyskanych materiałów,
- przygotowanie monografii stanowiącej opracowanie badanej problematyki w ujęciu kompleksowym

POWODY PODJĘCIA TEMATYKI BADAWCZEJ

Istniejące od dawna w społeczeństwie przekonanie, że kobieta w swojej konstrukcji psycho – fizycznej przejawia delikatne usposobienie i fizyczną słabość, a także skłonność do ochrony słabszych, zwłaszcza dzieci oraz, że nie jest skłonna do przemocy, legło u podstaw podjęcia i sformułowania planu przedmiotowych badań, których zasadniczym celem będzie zweryfikowanie ugruntowanych, choć jak się jednak wydaje, nie w pełni prawidłowych przekonań dotyczących możliwości występowania oraz skali występowania kryminogennych zachowań kobiet. Kolejnym argumentem przemawiającym za podjęciem problematyki badawczej jest brak jego aktualnych i kompleksowych opracowań (zwykle autorzy ograniczają się jedynie do analizy aspektów kryminologicznych przestępczości kobiety, co nie daje możliwości poznania pełnej specyfiki jej zachowań sprzecznych z prawem i stanowi zwykle jedynie ich fragmentaryczny obraz). Po trzecie wszelkie badania i analizy prowadzone zarówno w prawie karnym, jak i w kryminologii dotyczące przestępczości odnoszą się zwykle do czynów zabronionych popełnianych przez mężczyzn (niezwykle rzadko dotyczą natomiast innych grup sprawców: nieletnich, kobiet, czy młodocianych), stąd wynika spostrzeżenie, że ogólne tendencje zachowań kryminogennych budowane są na podstawie czynów zabronionych dokonywanych przez mężczyzn. Odmienność sposobu reagowania na sytuacje konfliktowe (zwykle gwałtowny i emocjonalny), uwarunkowania biologiczne (np. mniejsza siła fizyczna, niższa wytrzymałość na ból), a także niższa skłonność do przemocy powodują, że tendencje, jakie wykazywać będzie przestępczość kobieca, już choćby ze względu na wskazane czynniki, czynią ją znacznie odmienną od męskich zachowań kryminogennych. Co istotne, waga podjętych badań wyraża się także w tym, że dopiero poznanie i pomiar aktywności wszystkich grup sprawców (a zatem także kobiet), pozwalają stworzyć kompleksowy, teoretyczny – empiryczny model przestępczości określonych kategorii przestępstw (np. zabójstw, oszustw, rozbojów, kradzieży).